

TUNTURI-LAPIN OSAAMISSTRATEGIA 2016–2020

JOHDANTO

Lapin maakuntakorkeakoulu yhdistää Lapin korkeakoulujen osaamisen ja Lapin seutukuntien tarpeet koulutus- sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnaksi. Maakuntakorkeakoulun toiminnasta vastaavat Lapin ammattikorkeakoulu, Lapin yliopisto sekä Lapin kesäyliopisto. Maakuntakorkeakoulutoiminnan tavoitteita ovat räätälöityjen, paikallisista tarpeista lähtevien koulutussisältöjen kehittäminen, korkeakoulujen ja seutukuntien tiivis yhteistyö sekä koulutuksen parempi saavutettavuus Lapissa.

Vuoden 2015 sekä alkuvuoden 2016 aikana Seutukuntien osaamisstrategiat 2020 -hankkeessa toteutettiin kuntakerros, joka kattoi lähes jokaisen Lapin kunnan. Kunnissa järjestettiin kokouksia ja työpajoja tavoitteena selvittää alueen haasteita sekä koulutus- ja kehittämistarpeita. Tapaamisten tuloksena on syntynyt runsaasti uusia avauksia, koulutusideoita, hankeideoita jne. Nämä alueen koulutus- ja kehittämistarpeet on koottu seutukunta-kohtaisiksi osaamisstrategiaksi, jotka luovat katseen kohti vuotta 2020.

SEUTUKUNNAN PERUSTIEDOT

Kuntien lukumäärä: 4 (Kittilä, Kolari, Muonio, Enontekiö)

Väkiluku 12/2014: 14 575

Ennakkoväkiluku 11/2015: 14 442

Ikärakenne (12/2014):

- alle 15 vuotiaiden osuus 14,7 %
- 15–64 -vuotiaiden osuus 63,5 %
- 65 vuotta täyttäneiden osuus 21,8 %

Väestön keski-ikä (12/2014): 44,5 vuotta

Työttömien osuus työvoimasta (11/2015): 14,6 % vrt. koko Lapin 15,9 % vrt. koko maa 13 %

Koulutusaste (15 vuotta täyttäneet) (2014):

- keskiaste 6083 (70,6 % koulutetuista)
- alin korkea-aste 1113 (12,9 % koulutetuista)
- alempi korkeakouluaste 893 (10,4 % koulutetuista)
- ylempi korkeakouluaste 505 (5,9 % koulutetuista)
- tutkijakoulutusaste 18 (0,2 % koulutetuista)

Taloudellinen huoltosuhte 2012: 1,36 / Väestöllinen huoltosuhte 2013: 0,55

Tunturi-Lapin seutukunnan muodostavat Kittilä, Kolari, Muonio ja Enontekiö. Seutukunnan pinta-ala on 21 310 km², josta järviä ja jokia 807 km². Aukastiheys seutukunnassa on 0,71 asukasta/maakm² (2014). Seutukunnallista yhteistyötä kehittää ja ylläpitää Tunturi-Lapin Kehitys ry, joka on perustettu vuonna 1999. Siihen kuuluvat Kolari, Muonio ja Enontekiö (sekä vuoteen 2015 saakka Kittilä).

Seutukunta on saavutettavuuden näkökulmasta hyvässä asemassa, sillä Kittilässä ja Enontekiöllä sijaitsee lentokenttä ja Kolarissa rautatien pääasema. Tosin sähköjunat eivät vielä kulje Kolarin saakka. Seutukunnan maantieteellinen sijainti on merkittävä myös ajatellen jäämeren yhteyksiä.

Alueella sijaitsevia valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittäviä matkailukeskuksia ovat Levi, Ylläs, Olos, Hetta, Pallas sekä Kilpisjärvi. Levi ja Ylläs ovat tunnettuja laskettelukeskuksia, Olos on keskittynyt puolestaan maastohiihtoon, Hetta ja Pallas luontomatkailuun ja Kilpisjärvi puolestaan kesämatkailuun ja viimelumen kauteen. Seutukunnan elinkeinoelämän perusta on luonnossa ja luonnonvaroissa ja niiden kestävässä hyödyntämisessä.

Seutukunnan työllisyystilanne vaihtelee kausiluonteisesti, sillä matkailu ja autotestaus työllistävät vain osan vuotta. Nuorten työllisyystilanne alueella on hyvä. Pitkäaikaistyöttömyys puolestaan on lisääntynyt seutukunnassa 2014–2015 aikana, mutta on silti Lapin alhaisimpia. Seutukunnan elinkeinoelämän vakaus luo positiivisia näkymiä työllisyyteen tulevaisuudessa. Kittilän kaivos on tuonut paljon elinvoimaa alueelle luoden työpaikkoja itse kaivoksen lisäksi myös alihankintayrityksiin.

Lähteet

ELY -keskus. Lapin työllisyyskatsaus marraskuu 2015: http://www.ely-keskus.fi/documents/10191/7942455/lapely_Marraskuu_2015.pdf/8968ffb0-8757-44dc-b183-d8461adee8fa. Viitattu 5.1.2016.

Kunnat.net. Taloudellinen ja väestöllinen huoltosuhde. <http://www.kunnat.net/fi/tietopankit/tilastot/indikaatori/Sivut/ind.aspx?ind=2001&th=200>. Viitattu 19.1.2016.

Lapin liitto: http://www.lappi.fi/lapinliitto/c/document_library/get_file?folderId=52584&name=DLFE-28913.pdf. Viitattu 19.1.2016.

Lapin liitto:

http://www.lappi.fi/lapinliitto/c/document_library/get_file?folderId=931431&name=DLFE-16377.pdf. Viitattu 19.1.2016.

Lapin luotsi <http://luotsi.lappi.fi/tunturi-lapin-seutukunta>. Viitattu 12.1.2016.

Tilastokeskus: <http://tilastokeskus.fi/til/index.html>. Viitattu 19.1.2016.

Tunturi-Lapin aluestrategia: <http://www.muonio.fi/media/elinkeino/tunturi-lapin-aluestrategia.pdf>. Viitattu 19.1.2016.

Työ- ja elinkeinoministeriö. Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2015.

http://www.temtoimialapalvelu.fi/files/2465/Alueelliset_kehitysnakymat_syksy_2015.pdf. Viitattu 5.1.2016.

SEUTUKUNNAN STRATEGISET VALINNAT JA NÄKYMÄ TULEVAISUUTEEN

Tunturi-Lapin seutukunnalle on luotu oma aluestrategia, joka ulottuu aina vuoteen 2030 saakka. Aluestrategiassa mukana ovat Kolari, Muonio ja Enontekiö. Kittilän kunnalta puolestaan löytyy Elinkeinopoliittinen ohjelma, joka visioi vuoteen 2020.

Tunturi-Lapin aluestrategiassa alueen menestystekijöiksi nimetään Pallas-Yllästunturin kansallispuiston matkailukeskittymä, kaivannaisteollisuus, arktinen luonto ja harvaan asuttaminen, luontais- ja maatalouselinkeinot sekä pohjoiskalotin yhteistyö.

Alueen kuntien sekä Tunturi-Lapin aluestrategian painopistealueita ja tavoitteita puolestaan ovat:

- Yhteistyö ja yhteinen edunvalvonta
- Tunturi-Lapin talousalueen vahvistaminen
- Osaamisen kehittäminen

Yhteistyö ja yhteinen edunvalvonta tarkoittavat seutukunnan sisällä tapahtuvaa eri toimijoiden yhteistyötä unohtamatta verkostoitumista niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Tunturi-Lapin talousalueen vahvistaminen edellyttää, että alue on hyvin saavutettavissa ja kaikki elinkeinoelämä otetaan kehittämistyössä huomioon.

Osaamisen kehittäminen ja osaamiskeskittymän luominen tarkoittaa koulutusta kaikenikäisille alueen asukkaille ja tätä kautta myös tiivistä yhteistyötä Lapin oppilaitosten kanssa.

Esimerkiksi luonnontuoteala, biotalous ja robotointi ovat kasvavia ja kehittyviä alueita ja vaativat runsaasti tutkimus- ja kehittämistyötä. Käynnissä olevassa valtionhallinnon Aurora-hankkeessa kehitetään älyliikenteen testausekosysteemiä seutukunnan alueelle. Hankkeessa ei kehitetä ainoastaan liikennettä, vaan uudistetaan koko palvelujärjestelmää. Auroralla luodaankin ainutlaatuista osaamiskeskittymää, asiantuntijaverkostoa ja tietopankkia hyödyntäen digitalisaatiota, uutta teknologiaa sekä arktisia olosuhteita. Lisätietoa <http://www.snowbox.fi/>

Tunturi-Lapin seutukunnassa elinkeinoelämän tilanne on alkuvuodesta 2016 tarkasteltuna vakaa. Matkailuun on satsattu ja panostukset ovat myös tuottaneet tulosta. Matkailun ympärivuotiseen kehittämiseen sekä matkailijamäärien kasvuun alueella on selkeät tavoitteet vuoteen 2030 mennessä. Tunturi-Lappi pyrkii olemaan matkailukeskittymänä Lapin kärkeä niin osaamiseltaan kuin volyymiltaan. Tunturi-Lapin aluestrategiassa mainitaan myös, että matkailualan korkeakoulutettuja voitaisiin hyödyntää entistä paremmin alueen yrityksissä ja niissä tehtävässä kehitystyössä. Tärkeää alueen matkailun kehittämisessä on myös yhteistyön kehittäminen naapurimaiden eli Ruotsin ja Norjan kanssa.

Suomalaiset ovat tärkeä asiakasryhmä matkailussa ja matkailevat alueella ympäri vuoden. Britit ja Keski-Eurooppalaiset vierailevat alueella enenevässä määrin. Kasvava merkitys on aasialaisilla, erityisesti kiinalaisilla matkailijoilla. Matkailun työvoimatarve on kausiluonteista ja pulaa on havaittu olevan erityisesti kokeista ja tarjoilijoista.

Teknologiaan liittyviä kehittämiskohteita alueella on erityisesti kylmäteknologia ja autotestaus, kaivannaisteollisuus sekä bioenergia. Kittilän kaivos on toiminut vuodesta 2009. Kaivosta on laajennettu vuosien varrella ja tulevaisuuskin näyttää hyvältä. Uudet kaivoshankkeet sen sijaan eivät ole alueella edenneet. Autotestaus toiminta työllistää kausittaisesti huomattavan määrän ihmisiä.

Kittilän elinkeinopoliittinen ohjelma painottaa yritysmuutoksiin ja yritystoiminnan edellytysten jatkuvaa parantamista sekä eri toimijoiden yhteistyötä ja verkostoitumista. Kittilän vahvimmat toimialat ovat erityisesti matkailu ja kaivannaisteollisuus. Yritysten kasvu perustuu ulkopuolelta tulevaan kysyntään ja siitä syystä kansainvälisyys on tärkeä kunnan painopistealue. Tietoliikenneyhteyksien parantamisen nähdään kunnan saavutettavuuden sekä yritysten toimintakyvyn kannalta oleellisina. Kittilän väkiluku on ollut kasvava, ja positiivisen väestökehityksen varmistamiseksi tulee jatkossakin panostaa koulutukseen sekä yrittäjäkasvatukseen.

Lähteet

Kittilän elinkeinopoliittinen ohjelma:

http://www.kideve.fi/sites/default/files/Asiakirjat/ELPO/Elinkeinopoliittinen_ohjelma_KH_15022013.pdf. Viitattu 25.1.2016.

Tunturi-Lapin aluestrategia: <http://www.muonio.fi/media/elinkeino/tunturi-lapin-aluestrategia.pdf>. Viitattu 19.1.2016.

Työ- ja elinkeinoministeriö 2015. Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2015:

http://www.temtoimialapalvelu.fi/files/2465/Alueelliset_kehitysnakymat_syksy_2015.pdf.

Viitattu 19.1.2016.

Työ- ja elinkeinoministeriö 2015. Alueelliset kehitysnäkymät keväällä 2015

http://www.temtoimialapalvelu.fi/files/2373/Alueelliset_kehitysnakymat_1_2015_11032015_web.pdf. Viitattu 19.1.2016.

SEUTUKUNNAN JA KORKEAKOULUJEN KOULUTUS- JA KEHITTÄMISYHTEISTYÖ

Nykytila

- Mahdollisuus suorittaa avoimia korkeakouluopintoja ja tutkintoon johtavaa korkeakoulutusta verkon välityksellä etäopintoina
- Täydennyskoulutustoimintaa (sosiaali- ja terveysala, opetus- ja kasvatusala, julkisjohtaminen)
- Seutukunnan kuntia on mukana uudenlaisen sairaanhoitajakoulutuksen toteutusmallin kehittämisessä ja pilotoinnissa (Sairaanhoitajaksi kampusalueen ulkopuolella - ESR-hanke)
- Alueelta osallistujia Ympäristö- ja yhteiskuntavastuun täydennyskoulutusohjelmassa
- Hyvinvointialan yrittäjyyttä tukevaa koulutus- ja kehittämistoimintaa
- Yrittäjyyden edistäminen yrittäjyyskasvatuksella

Tavoitetila

- Avointa korkeakouluopetusta ja tutkintoon johtavaa korkeakoulutusta seutukunnassa (pääosin verkko-opetuksena)
- Kasvatus- ja opetusalan sekä sosiaali- ja terveysalan osaavan työvoiman varmistaminen
- Painopistealueita tukevaa tutkimus- ja kehitystyötä

- Älyliikenteen ympärille rakentuvaa TKI-toimintaa
- Julkishallintoon ja -johtamiseen sekä työhyvinvointiin liittyvää koulutus- ja kehittämistoimintaa

TAVOITTEET JA TOIMENPITEET VUOTEEN 2020

Tunturi-Lapin seutukunnassa on pidetty kolme työpajaa, joissa on kartoitettu kuntien koulutus- ja kehittämistarpeita ja sitä kuinka korkeakoulut ja kunnat voisivat yhteistyössä kehittää seutukuntaa. Työpajat pidettiin seuraavasti: Kolari 3.9.2015, Kittilä 17.6.2015, Muonio 14.9.2015. Tässä luvussa käydään läpi työpajassa ilmenneitä koulutus- ja kehittämistarpeita sekä tavoitteita ja toimenpiteitä niiden suhteen.

Osa koulutus- ja kehittämistarpeista on yhteisiä useammalle kunnalle, osa taas on mainittu ainoastaan yhdessä kunnassa. Aluksi käydään läpi kaikissa työpajoissa käsitellyjä aiheita ja lopuksi listataan vielä kuntakohtaiset koulutus- ja kehittämistarpeet.

Kuntien tulevaisuuden toimintaympäristöön tulee vaikuttamaan suuresti vuoden 2015 marraskuussa hallituksen tekemä linjaus siitä, että sosiaali- ja terveystalvasta vastaa vuoden 2019 alusta lähtien 18 itsehallintoaluetta. Kyseiset itsehallintoalueet muodostuvat maakuntajaon pohjalta. Kunnille tämä tarkoittaa sitä, että vastuu sote-palveluista siirtyy pois kunnilta ja kuntayhtymiltä. 18 itsehallintoalueesta 15 tuottaa sote-palvelunsa itse ja jäljelle jäävät kolme aluetta yhteistyössä muiden itsehallintoalueiden kanssa.

Itsehallintoalueet voivat tuottaa sote-palvelut itse tai yhteistyössä toisen itsehallintoalueen kanssa ja lisäksi käyttää myös yksityisen ja kolmannen sektorin tarjoamia palveluita. Tätä osaamisstrategiaa kirjoittaessa sote-uudistuksesta on juuri päästy sopuun ja tarkemmat yksityiskohdat vievät vielä aikaa. Uudistuksen jälkeen kunnilla säilyy edelleen vastuu ennaltaehkäisevästä työstä, vaikka sosiaali- ja terveystalvisten järjestämistä vastuu siirtyykin pois. Varhaisen puuttumisen keinot ja toimintamallit ovat tulevaisuudessakin tärkeitä kehittämis-kohteita.

Sosiaali- ja terveystalvuita koskevat koulutus- ja kehittämistarpeet

Koko Lapissa, myös Tunturi-Lapin seutukunnassa väestö ikääntyy, nuoret muuttavat pois ja huoltosuhde heikkenee. Työpajoissa kävi ilmi, että erityisesti vanhustalvuihin tarvitaan

uudenlaisia ratkaisuja. Esimerkkinä kotihoidon kehittäminen, jotta vanhukset voisivat asua kotona entistä pidempään. Alueilla kaivataan vanhuspalveluihin liittyen myös uudenlaisia logistiikkaratkaisuja, sähköisiä palveluita sekä palvelumuotoilun hyödyntämistä.

Työhyvinvointi ja siihen liittyvät teemat ovat ajankohtaisia puhuttaessa sekä julkisen että yksityisen sektorin työntekijöistä. Erityisesti pienyrittäjien työhyvinvointi puhututtaa paljon sillä alueen toimijoilla on huoli, kuinka yrittäjät jaksavat ja onko heillä mahdollisuuksia pitää yllä työhyvinvointia. Myös kunnan työntekijöiden työhyvinvointiin halutaan kunnissa panostaa. Konkreettisenä tavoitteena on sairauspoissaolojen vähentäminen ja paremman työilmapiirin saavuttaminen. Esimiesten vastuut ja velvollisuudet ovat merkittävät henkilöstön työhyvinvointiin satsaamisessa. Toisaalta myös esimiehinä toimivat tarvitsevat tukea omaan hyvinvointiinsa.

Edellä mainittujen lisäksi myös työttömyyteen ja työllistämiseen liittyviin teemoihin on alueella koulutustarpeita. Näitä teemoja ovat:

- Kuntouttavan työtoiminnan lakiosaaminen
- Työlainsäädäntöosaaminen
- Ohjausosaaminen
- Sosiaalinen kuntoutus

Alueen yritysten koulutus- ja kehittämistarpeita

Seutukunnan elinvoiman kannalta tärkeää on monipuolinen yrittäjyyden tukeminen. Alueelle tarvitaan uusia yrittäjiä, mutta vanhojen yrittäjien tarpeitakaan ei tule unohtaa. Myös yrittäjyyskasvatuksen parempi huomioiminen katsotaan alueen tulevaisuuden kannalta tärkeäksi. Mikäli alueelle haluaa jäädä asumaan pysyvästi, yrittäjyys voi olla ainoa keino työllistää itsensä. Tarvitaan siis runsaasti yrittäjyyteen kannustamista ja rohkaisemista sekä myös konkreettista koulutusta tukemaan yrittäjiä.

Kaivosteollisuus tuo työtä myös paikallisille yrityksille. Alihankintayritykset tarvitsevat kuitenkin tarjousosaamista sekä turvallisuusosaamista, jotta pystyvät tarjoamaan palveluitaan isoille kaivosyhtiöille.

Matkailuyrityksiä on seutukunnassa paljon ja tärkeää matkailun kehittymisen kannalta olisi pienten toimijoiden verkostoituminen. Useiden yritysten voimin voitaisiin rakentaa alueen vahvuuksiin perustuvaa brändiä, jonka avulla saataisiin houkuteltua alueelle yhä enemmän

myös ulkomaisia turisteja. Turistit kaipaavat matkoiltaan monipuolisia elämyksiä ja niiden tarjoaminen onnistuu vain useamman toimijan yhteistyönä.

Muita yritysten koulutus- ja kehittämistarpeita:

- Tuotteistaminen (esim. lähiruoka ja villiruoka)
- Asiakaspalveluosaaminen
- Talousjohtaminen
- Kielet, mm. norja, venäjä
- Myynti ja markkinointi (myös kv-markkinointi)
- Kulttuurien tuntemus
- Sosiaalisen median haltuunotto
- Sukupolvenvaihdokset

Kuntien hallintoon kohdistuvat koulutus- ja kehittämistarpeet

Kuntalaki velvoittaa nykyään kunnat luomaan oman kuntastrategian. Useassa Tunturi-Lapin kunnassa onkin vuonna 2015 menossa strategian luominen ja/tai sen toimeenpano. Tunturi-Lapin seutukunnalla on myös oma aluestrategiansa. Kuntien strategiatyöhön kaivataan korkeakouluilta myös tukea. Tukea toivotaan niin strategian luomiseen kuin myös toimeenpanoon.

Muita kuntien hallintoon kohdistuvia koulutus- ja kehittämistarpeita ovat:

- Lähiesimiesten johtamiskoulutus
- Muutosjohtaminen
- Alaistaidot, mm. palautteen antaminen ja vastaanottaminen, työmoraali
- Taloushallinto
- Organisaation ja toimintatapojen uudistaminen: prosessiajattelu, tuottavuus ja ketteruus, laatu
- Hankintaosaaminen, hankintayhteistyö
- Asiakirjamuotoilu, -hallinta ja sähköinen arkistointi
- Talous- ja toimintasuunnitelma -prosessin kehittäminen
- Digitalisaatio, kokonaisarkkitehtuuri
- Uudet sähköiset palvelut ja niiden käyttöönotto

Kuntien tekniseen puoleen liittyvät koulutus- ja kehittämistarpeet

- Kiinteistöjen sisäilmaongelmat, tarvetta sisäilma-asiantuntijoille
- Asiantuntemusta huomioida vanhenevan väestön tarpeet uusissa rakennuksissa

Kasvatus- ja sivistyspuolen koulutus- ja kehittämistarpeet

Tunturi-Lapin jokaisessa kunnassa on oma lukio ja osa niistä on profiloitunut eri tavoin. Enontekiöllä sijaitsee erälukio, Kittilässä alppilukio ja Muonion lukiossa panostetaan hiihtoon. Lukioverkon harventuessa pohjoisen pienet lukiot joutuvat väistämättä kamppailemaan olemassaolostaan. Profiloitumisella on mahdollista saada opiskelijoita myös muista kunnista. Alueelle toivotaan myös enenevässä määrin avoimia korkeakouluopintoja, sillä se lisäisi nuorten mahdollisuuksia pysyä alueella. Tärkeässä osassa, ei vain lukioissa vaan kaikilla kouluasteilla ovat pätevät, ammattitaitoiset opettajat sekä ajantasainen, oppimista tukeva tieto- ja viestintäteknikka. Tieto- ja viestintäteknikan hyödyntäminen seutukunnan oppilaitoksissa vaihtelee paljon. Kouluissa tarvitaan niin laitteita kuin myös pedagogista osaamista. Seuraavassa listaus työpajassa esille tulleista opettajien täydennyskoulutustarpeista.

- Eriyttäminen - arvioinnin kehittäminen, oppilaan tukeminen
- Ohjaus esim. opiskelutekniikat, tiedonhaku jne.
- Yhteisopettajuus
- Osaamisperustainen opetus ja ohjaus
- Oppilashuoltolaki
- Tietoyhteiskuntaosaaminen
- Uuteen ops:aan liittyvät teemat
- Tieto- ja viestintäteknikan strategia opetukseen ja opettajien sekä koulun johdon kouluttaminen
- Verkkopedagoginen osaaminen
- Sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen

Kolarin työpajassa nousi vahvasti esille myös uudet oppimisympäristöt. Asia koskettaa kaikkia kuntia. Eli kuinka yhdistetään fyysiset ja verkon oppimisympäristöt? Millaisilla menetelmillä uudenaikaisissa oppimisympäristöissä opetetaan ja opitaan? Vielä vuonna 2016 opettajat ja oppilaat ovat liian sidottuja koulujen fyysisiin rakenteisiin. Tarvetta olisi koulujen tilasuunnittelulle siten, että ne vastaisivat tulevaisuuden tarpeisiin paremmin. Tärkeää olisi ottaa myös oppilaat mukaan suunnittelemaan heille sopivia oppimisympäristöjä.

Kuntakohtaiset koulutus- ja kehittämistarpeet

Eri kunnissa pidetyissä työpajoissa keskusteltiin hyvin paljon samoista kehittämiskohteista, mutta myös yksilöllisiä eroja löytyi. Tässä lueteltuna vielä kuntakohtaiset koulutus- ja kehittämistarpeet, jotka tulivat työpajoissa ilmi. Osittain kuntakohtaisissa työpajoissa esille nousseet koulutus- ja kehittämistarpeet ovat koko seutukunnalle yhteisiä. Esimerkiksi matkailun luksusliiketoiminnan kehittämistyötä tehdään jo useissa kunnissa.

Muonio

- Ensilumi-vaikuttavuustutkimus
- Saavutettavuus, erityisesti paikallisliikenteen kehittäminen palvelemaan paremmin matkailijoita
- Matkailun luksusliiketoiminnan kehittäminen

Kittilä

- Sote-alan johtamiskoulutusten tarve (selvitystyö)
- Kestävä kehitys - kestävä matkailu

Kolari

- Kaavoitusprosessin vaikuttavuuden arviointi
- Kestävä kehitys - Mitä tarkoittaa oppilaitoksissa?
- Taidekasvatus -osaamisen kehittäminen
- Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyömallien kehittäminen
- Viestinnän kehittäminen mm. kunnan hallinnossa
- c&q:n hyödyntäminen matkailuyrityksissä

MAAKUNTAKORKEAKOULUTOIMINNAN / LUC-AIKUISKOULUTUSTOIMINNAN PAINOPIS- TEET TUNTURI-LAPISSA 2016–2020

- Kuntakohtaisissa työpajoissa esille nousseiden koulutus- ja kehittämisaihioiden toimeenpaneminen (laadittu erilliset kuntakohtaiset toimeenpanosuunnitelmat)
- Hyvinvointialan osaajien kouluttaminen ja uusien koulutusmallien vakiinnuttaminen
- Yritystoiminnan kehittäminen käynnistetään yhteistyössä kuntien elinkeinotoimen kanssa

- Älyliikenteeseen liittyvät palveluratkaisut, palvelumuotoilun soveltaminen, teknologiset ratkaisut
- Matkailua (esim. kuntakohtaiset erityispiirteet huomioiva brändi, verkostoituminen, luonnontuotteiden hyödyntäminen) tukeva koulutustarjonta, tutkimus- ja kehittämistoiminta

TOIMINTA, SEURANTA JA ARVIOINTI

Toimintaa koordinoi ja arvioi seutukunnan yhteistyöelin, johon kuuluvat sivistystoimen johtajat, kansalaisopistojen rehtorit, kuntien edustus, elinkeinokehittäjien edustus, ELY:n edustus, TE-toimiston edustus, Lapin ammattiopiston edustus, Ammattiopisto Lappian edustus, TNO-verkoston paikallinen edustus ja korkeakoulujen edustajat. Yhteistyöelin ohjaa ja arvioi maakuntakorkeakoulutoiminnan suunnittelua ja toimeenpanoa. Lisäksi seurantaa ja ohjausta tehdään seutukunnan Yritys-Suomi -ryhmässä korkeakouluedustuksen kautta.